

Zingevingsteksten

WEEK VAN DE VRIJWILLIGER 2018

Chapeau, vrijwilliger

Chapeau, vrijwilliger.

Ook ik doe mijn hoed af voor je vrijwillige inzet.

Niet alleen om wat je bereikt aan resultaat,
want dat is vaak zo moeilijk te meten.

Niet alleen om wat je betekent voor de samenleving,
al wordt dit van langsom minder gewaardeerd.

Niet alleen omdat je het gratis en belangeloos doet,
al is dit vandaag niet meer vanzelfsprekend.

Niet alleen omdat je jezelf wegcijfert
en dus kiest voor echte samenwerking,
waarin het niet om eer en aanzien gaat.

Niet alleen daarvoor dus ...

Maar vooral omdat je zelf uit vereenzaming treedt
en anderen mee betreft in warme verbondenheid.

Vooraf omdat je het met diepe gedrevenheid doet.

Vooraf omdat je het samen met anderen
toch tegen de stroom in blijft volhouden

Vooraf omdat jouw inzet nooit vanzelfsprekend is.

Daarom doe ook ik mijn hoed af.

Chapeau, vrijwilliger!

Luc Vandenabeele

‘Jij bent onze nummer 1’

Als we al die vrijwilligers, die tijdens de recente meting geteld werden, als kleurrijke bolletjes aaneen zouden rijgen, dan sorteren in rijen van tien, dan levert dat ongetwijfeld het knapste en meest wonderbaarlijk reuzentelraam op. Wie goed observeert, kan deze vrijwilligersstructuur vanuit alle hoeken van Vlaanderen zien.

Er werden 753.234 Vlamingen geteld die vrijwilligen. Zevenhonderdvijftigduizend mensen. Dat is een hele hoop mensen die hun vrije tijd, energie, emotie, warmte, sterkte, talent investeren. Niet omdat het moet, maar omdat het kan, of omdat ze vinden dat het nodig is om te ageren.

Omdat ze geloven dat door een deeltje van jezelf te geven voor en met anderen, een ideaal of wat dan ook, de wereld erop vooruit zal gaan. Dat impliceert vaak doorzetten, op de tanden bijten, verdriet verwerken, tegenkanting trotseren. Evengoed weet die vrijwilliger dat hij of zij er zoveel voor terugkrijgt: een glimlach, de wetenschap dat mensen hun weg (terug) vinden in de samenleving, een mens, een dier of een plant van een gewisse dood hebben gered.

De vrijwilliger beseft dat een normale, gezonde maatschappij niet gediend is van polarisering en permanente gevechten voor het grote gelijk. Vrijwilligers zijn sociale wezens, die verbondenheid realiseren, solidair zijn met anderen, vertrouwen hebben in de mensen waarmee ze een gemeenschap vormen. Daar schuilt net de kracht en de meerwaarde van het vrijwilligerswerk in.

Ik vind het goed dat de vrijwilligers geteld zijn. Door hen te tellen, tellen ze immers meer mee. Niemand kan zomaar beweren dat vrijwilligers een kleine, marginale groep vormen. Nee, het gaat om een aanzienlijk deel van de Vlaamse bevolking – of ze nu zogenaamd ‘puur Vlaams’ zijn, dan wel ‘nieuwe Vlamingen’- die door weer en wind, een hittegolf of vrieskou bezig zijn. Er zitten jongere piepkuikens bij, en ook meer ervaren ‘rotten’ in het vak. Mensen die werken en mensen die (niet meer) werken. Mannen met baarden en vrouwen die graag patékes eten. Drukbezette intellectuelen naast mensen met ‘gezond boerenverstand’. Kortom de schoonheid van het vrijwilligerswerk ligt in de diversiteit van mensen die ervoor kiezen om te vrijwilligen en dat is toch gewoon fantastisch?

Vrijwilligers, dank voor jullie inzet. Ik heb een verzoek: vertel over je vrijwilligerswerk en besmet gewoon de mensen rondom je met dat vrijwilligersvirus. Absoluut onschadelijk voor de gezondheid, maar essentieel voor een gezonde maatschappij die vooruit wil. En geniet met volle teugen van jullie Week van de Vrijwilliger. Dubbel en dik verdiend!

Eva Hambach

Directeur Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw

Chapeau voor jou ~ sonnet

Ja, de aromatische geur van rozen
zo strelend fijn neem ik die graag tot mij
hun schitterende kleuren velerlei
heel zorgvuldig heb je ze uitgekozen

Je reikt ze mij aan met je liefste lach
lichtelijk bedwelmd raak ik door hun geur
scharlakenrood wat een prachtige kleur
echt de allermooiste die ik ooit zag

Al zo dikwijls weet je mij te verwennen
kleine attenties als een groot cadeau
zelfs een mooi gedicht weet je neer te pennen

We zagen elkaar bij een bloemencorso
heerlijk dat ik je heb leren kennen
mijn allerliefste lief, voor jou mijn chapeau!

Corry Broer

1000 namen

Ik ben langdurig ziek, mijn naam is Anna. Ik wil er zijn voor jou.
Ik ben Bart, ik ben mantelzorger. Ik wil er zijn voor jou.
Ik wil er zijn voor jou, als vrijwilliger. Mijn naam is Techie.
Ik ben Willy, rolstoelgebruiker, ik wil er zijn voor jou.
Ik ben tele-onthaalder. Mijn naam is Jef. Ik wil er zijn voor jou.
Je kent me niet bij naam. Ik ben A.J., je buurman. Ik wil er zijn voor jou.
Ik ben CM medewerker. Mijn naam is Elke. Ik wil er zijn voor jou.
Ik ben Charlie, schrijver en nieuwsverzamelaar. Ik wil er zijn voor jou.
Ik ben moslimvrouw en draag een hoofddoek. Mijn naam is Samira. Ik wil er zijn voor jou.
Ik ben Maria. Troost voor zieke mensen. Ik wil er zijn voor jou.
Ik ben Franciscus, katholieke kerkleider. Ik wil er zijn voor jou.
Ik ben een joodse man, vader, echtgenoot. Mijn naam is Benjamin. Ik wil er zijn voor jou.
Ik ben Immanuël, een Metgezel van mensen. Ik wil er zijn voor jou.

Ik ben nog 1000 andere namen
Samen zijn we de naam van elke god,
als we er als mensen
altijd opnieuw
dag na dag
er willen zijn voor elkaar.

Lydia Van Hirtum

De vrijwilliger

Verzamel verder alle mensen
in een brede beweging van mensen samen
door je warme handen van zorg en nabij-zijn,
door je geduldige, maar vaak drukke en
complexe dienstverlening, door je oproep
om tegenstroom in te gaan en zo
te ijveren voor meer dan gewin.

Verzamel verder alle mensen
en vind je sterkte en je creativiteit
meer dan ooit in een brede beweging
van mensen met diepe verontwaardiging,
met gefundeerde dromen; mensen,
die het niet bij woorden laten
en steeds weer een warm samenleven
mogelijk maken.

Verzamel verder alle mensen
en toon dat het ook vandaag haalbaar is
om te wegen op het beleid, dankzij een samen vloeken
dat gezegend is omdat het samen gebeurt.

Verzamel verder alle mensen
met lieve woorden van attent zijn,
met krachtige woorden van bemoediging,
met hoop die de realiteit erkent en morgen
toch voor mogelijk blijft houden,
met de wijsheid, geleerd uit de weelde van gisteren,
met de onmacht die ons vandaag naar anderen zendt
om samen te werken en niet op te geven.

Verzamel verder alle mensen
die dreigen weg te kruipen uit ontgoocheling,
misschien zelfs die omkomen door miskennen,
mensen, die worden weggeduwd in welk verdomhoekje ook
door machten, ja zelfs door de macht van de meerderheid.

Verzamel verder alle mensen
om samen te zoeken naar perspectief voor de komende generatie,
uitzicht voor heel de aarde, nu nog bedreigd, ook door ieder van ons.

Verzamel verder alle mensen
en val terug op je aloude krachtbronnen:
je zin voor dialoog over gezindheden en standen heen,
je ijver voor kwaliteit van leven dat niet alleen
in geld uit te drukken is, je diepgang die de Kwetsbare erkent en heelt.

Verzamel verder alle mensen
en hou niet op; er wordt op jou in vele uithoeken gewacht!

Luc Vandenabeele

Maar het echte geheim zit van binnen

Een derde belangrijke stap is dat we het motivatieverhaal ernstig hebben genomen. Waarom zouden vrijwilligers op jaarbasis twee, dertig, tweehonderd uren van hun kostbare tijd inzetten voor Damiaanactie. Als je deze vraag gevat kan beantwoorden raak je het hart van je vrijwilligers. En als je hart geraakt wordt, ga je bewegen niet voor even maar voor lang. Ik heb opnieuw tijd genomen om dieper te graven. Ik wist dat het grote risico bij Damiaanactie was dat we voortdurend het verhaaltje zouden herkauwen van Damiaan de Veuster die zijn leven gaf voor de melaatsen. Een aangrijpend verhaal dat men kan vertellen als een geschiedenisverhaal. Ik ben begonnen met alles te lezen wat er over Damiaan te vinden was en vooral door te dringen in zijn grondstroom. Theologisch was ik vertrouwd met de hermeneutiek. In mijn theologietijd had ik mijn thesis gemaakt over Schillebeeckx. Hij kon heel ingewikkeld uitleggen hoe je uit geschiedenis terug de levende bronnen kon blootleggen waar we ons nu opnieuw kunnen aan laven. Bij het overwegen van het leven van Damiaan kon ik enkele bronnen blootleggen die ook voor onze vrijwilligers vandaag een zeer inspirerende kracht konden hebben. Ik kwam uit op vijf waarden. Eentje was “iedereen telt, dat telt”.

Damiaan had een heilig respect voor elke mens die zijn pad kruiste. Of “1 plus 1 is 3”. Tegen alle verhaaltjes in was Damiaan een echte teamspeler. Hij zocht voortdurend naar kansen om mensen te betrekken in zijn passie zijn melaatsen te verzorgen. De drie andere waarden waren: van hindernissen springplanken maken, bruggen bouwen, en verzorg je inspiratiebron. Deze vijf grondwaarden hebben we in taal van nu omgezet. We noemden onze vijf kernwaarden ook onze sterren. Waarden zijn als sterren. Je kan ze nooit helemaal beleven maar ze helpen je wel om in het donker van het leven de weg niet te verliezen. De dag dat we deze waarden scherp hebben gezet en ook zijn gaan communiceren is de grote doorbraak gekomen. We vertelden over deze waarden, namen ze ernstig en probeerden ze ook na te volgen als we aan het samenwerken waren. Deze waarden waren niet kosmetisch maar behoorden tot het DNA van onze vrijwilligerswerking. We hebben er een boekje rond gemaakt met een bladwijzer. We hebben ze verwerkt in een soort bankkaart zodat je dit waardenpaspoort overal kon meenemen. Stapje voor stapje spraken onze mensen niet meer over Damiaan maar waren ze Damiaan aan het navolgen op hun typische wijze doorheen hun inzet. Van achtervolgers werden ze navolgers. De ontdekking die er op volgde was dat als onze vrijwilligers vanuit deze waarden zich gingen inzetten ze er zelf ook gelukkiger van werden. Er kwam nieuwe sociale energie vrij. Voor veel vrijwilligers betekende hun engagement een echte meerwaarde bovenop hun familiaal leven en werkervaring.

Genomen uit tekst: “Het gaat om nieuwe wijn in nieuwe flessen” van Walter Van Wouwe

Vrijwilliger zijn is ...

vrijwillig maar niet vrijblijvend,
verbonden maar niet gebonden,
onbetaalbaar maar niet te koop,
positief denken en positief doen,
met als enig doel voor jezelf en voor de ander ... een goed gevoel!

Vrijwilliger zijn ...

Is het mysterie van het openstaan voor
en het zich geven aan de andere.
Zonder dat je er wat voor vraagt,
zomaar gewoon jezelf schenken
in de hoop dat de kiem die je geeft
echt vrucht zal mogen dragen.
Is wegwijzer zijn, liefdevol leiden
en soms alleen op de bres staan als stut voor de andere.

Vrijwilliger zijn

is willen dat anderen van jou genieten
en jezelf als voedsel geven
voor de groei en de bloei van jouw medemens.
Vrijwilliger zijn is gewoon geven wat je in je draagt.
Het is een verrijking voor jezelf
deugd te hebben aan menselijk contact,
je eigen beperkingen te ervaren en te leren aanvaarden,
blij te zijn dat je mee mag werken
aan de opbouw van een samenleving.
Vrijwilliger zijn is kans om zelf te groeien.
Je krijgt zoveel terug als je zelf geeft.

Bron onbekend

We zullen het samen moeten doen!

Zoals in een theaterstuk...

Aan dat samenspel wordt geschaafd, en hard gewerkt,
door te repeteren en te verbeteren, en nog eens te repeteren, en te leren van fouten,
maar blijven volhouden om te leren in te spelen op mekaar,
door te kijken naar wat een ander doet,
door zich in te leven in het stuk.

Wie wil dit regisseren?

Wel beweging.net en zijn partners willen dat.

Wij willen een stuk maken waarin samengespeeld wordt
door jongeren en volwassenen, door mannen en vrouwen.

Door mensen met een gezin, en mensen die een gezelschap zoeken.

Wij willen het onmogelijke waarmaken:

van een wereld van verschil willen wij een gezelschap maken:

een gezelschap waarin mensen met een wereld van verschil elkaar ontmoeten en
samenwerken, met elkaar spreken en zaken uitklaren,
waar de spelers elkaar hun rol gunnen en elkaar toejuichen.

En dan is er de grote regisseur...

soms kijkt hij toe, soms geeft hij een duwtje, en soms heeft hij ons echt nodig.

Hij juicht voor echte ontmoetingen,

Hij bidt ons om de zaken met elkaar uit te praten...

Hij vraagt ons om in onze drukke agenda tijd te maken om goed voor elkaar te zorgen...

en wil dat wij applaudisseren voor wie de kleinste dingen doet.

En hij vraagt ons onze eigen recensie te schrijven:

speelt de man met de kleine beurs ook een rol bij jullie,

en de jeugdgroep die haar lokalen afgepakt zijn, ga je die helpen...

En die mens met zijn probleempje die niet gehoord wordt

vormt gij daar een koor rond om samen te roepen?

Hij wil dat er een positieve boodschap steekt in het spel dat wij samen spelen

en de boodschap is : Ik wil met u samenspelen!

Afschakelen

Als de energie van vrijwilligers zou afgeschakeld worden
voor zover dat mogelijk is-
dan zouden mensen veel meer eenzaam zijn
en zou warme nabijheid echt verloren gaan.

Als de energie van zorgende beroepskrachten zou afgeschakeld worden
voor zover dat mogelijk is-
dan zouden mensen aan hun lot overgelaten worden
en zou menselijke waardigheid door warme, professionele zorg verloren gaan.

Als de energie van bekwame beleidsverantwoordelijken zou afgeschakeld worden,
voor zover dat mogelijk is –
dan zouden mensen en organisaties in verwarring zijn en geen lange termijn meer hebben.

Als de energie van mensen wordt afgeschakeld ...
maar kan dat wel?

De energie van collegiaal samenwerken,
de energie van respect voor elk menselijk leven,
de energie van geloof en van het mooie zien in kwetsbaar leven,
is toch niet zomaar af te schakelen?

Of hoe is het nog kern-achtiger uit te drukken?
Dat liefde een onuitputtelijke bron is,
of je het nu met of zonder hoofdletter schrijft ...

Luc Vandenabeele

Jij die wij mogen vragen

Jij, die wij mogen vragen,
en die graag helpt als je kan...
Jij, die jaar in jaar uit,
met zorg jou taak ter harte neemt...
Jij, die in je agenda kijkt
als we je iets vragen...
Of jij, de specialist, die zich vastbijt in een probleem
en ons de oplossing kan rijken...
En jij, die bezielt en overtuigd,
de kop trekt of de kar duwt...
Jij, die een mens met zijn verhaal beluistert en begrijpt,
en dan in actie komt.
Jij, die iets wil doen...

... Dat wij je uitnodigen
en aanspreken op je goesting, je talent.
... Dat wij je meer waarderen.
Want dat wat jij doet is de goedheid van de mens
en de toekomst van het samenleven.
... Dat wij het resultaat zien en dat jij bijval oogst
en zo de goesting voor je inzet behoudt.
... Dat wij je steun en hulp bieden
en aan een toffe compagnie bouwen
van vrienden in sociale inzet.

... Dat wij aan elkaar vasthouden
als er een verschil van mening is
tot wij elkaar begrijpen
en tot eensgezind handelen komen.

Jef Sanen

Magische hoeden

Dit zijn zes 'magische hoeden' geïnspireerd op de denkhoeden van Edward de Bono:

Magische rode hoed (1) = intuïtief wezen:

deze hoed staat voor innerlijke wijsheid en buikgevoel.

Deze vrouw staat open voor alles, zolang het volgens haar hart klopt.

Hoe voel ik me hierbij, wat zegt mijn gevoel me?

Magische witte hoed (2) = rationeel denker:

deze hoed staat voor feiten, cijfers en informatie.

Deze vrouw gaat uit van objectieve info en gelooft de dingen

op voorwaarde dat er harde bewijzen zijn.

Is het wetenschappelijk onderbouwd?

Magische zwarte hoed (3) = sceptisch cynicus:

deze hoed staat voor zwartkijken en een overdreven realiteitszin.

Deze vrouw heeft een lichte allergie aan magie en alles dat naar geloof ruikt.

Als je het niet kan zien, dan bestaat het toch ook niet?

Magische gele hoed (4) = (natuur)liefhebber:

deze hoed staat voor vrede en rust.

Deze vrouw is zorgzaam en houdt van Moeder Aarde.

Ze heeft het geduld en het begrip van een getraaide monnik.

Hoe komen we hier samen sterker en wijzer uit?

Magische groene hoed (5) = spiritueel zoeker:

deze hoed staat voor groei, enthousiasme, nieuwsgierig, open houding en associaties.

Deze vrouw begrijpt dat de zoektocht naar de waarheid nooit ten einde is.

Wat kan ik van jou leren?

Magische blauwe hoed (6) = actiegerichte observator:

deze hoed staat voor afstandelijkheid, observeren, plannen en controle.

Deze vrouw is de dirigent die het proces in de gaten houdt.

Wat is nu eigenlijk ons besluit en hoe maken we dit waar?

Met de zes denkhoeden van Edward De Bono kan je vanuit verschillende perspectieven naar een vraagstelling of probleem kijken. Deze techniek is ontwikkeld door de Bono en gaat uit van het idee dat mensen vaak geneigd zijn problemen steeds op eenzelfde manier te benaderen. Door de denkhoeden te gebruiken, word je gedwongen om het probleem ook eens van een andere kant te bekijken. Een denkhoed staat voor een manier van denken. Er zijn zes denkhoeden en iedere kleur symboliseert een andere manier van denken. Je kijkt op een situatie hangt dus af van de hoed die je op hebt.

Mensen bekijken situaties vaak vanuit eenzelfde kant, maar veel ideeën kunnen ontstaan doordat vanuit een andere kant wordt gedacht. Dit kan door gebruik te maken van de denkhoeden. Iedereen moet de situatie dan vanuit een andere kant benaderen, waardoor dus veel interessante ideeën kunnen ontstaan. Het kan best lastig zijn als je vanuit een kleur hoed moet denken die je eigenlijk niet bent. Je bent dan geneigd om toch op je eigen manier te gaan denken en dan val je als het ware uit je rol, wat niet de bedoeling is. Met de ene kleur hoed heb je dus een wat makkelijkere rol dan met de andere kleur hoed.

Je speelt dit spel met telkens 6 spelers.

Voorzie zes verschillende hoofddeksels en kleef er de naam van de hoed op.

Iedere deelnemer heeft een blad met de omschrijving en de betekenis van de verschillende hoeden.

De begeleider kiest een discussievraag uit onderstaande lijst en leest ze de 6 spelers voor.

De spelers krijgen enkele minuten om mogelijke reacties vanuit 'hun hoed' voor te bereiden (persoonlijk of in een klein groepje van andere aanwezigen).

Daarna wordt er over de vraag gediscussieerd tussen de 6 deelnemers en via de begeleider.

Na elke discussieronde probeert men tot een gezamenlijk standpunt met de groep te komen.

Noot: Neem de personen met een hoed op niet kwalijk wat ze inhoudelijk zeggen. Wees respectvol ten opzichte van de mening van hun personage, ook al klinkt die mening absurd in jouw oren. Het is net de taak van "de hoeden" om olie op het vuur te gooien,... of overdreven zalvend te zijn. Houd het einddoel van deze discussie voor ogen namelijk een frisse kijk op de dingen bekomen door verschillende invalshoeken te verkennen. Het kan helpen om de voorzitter (of iemand anders) de taak van gespreksleider te geven. Zij bewaakt dat iedereen duidelijk vanuit zijn/haar hoed blijft spreken en maakt de overige deelnemers (waar nodig) erop attent dat niks persoonlijk moet opgenomen worden.

Mogelijke Discussievragen:

- Vrijwilligers in onze samenleving zijn het 'witte goud' van morgen.
- De meeste vrijwilligerswerkingen in het middenveld schakelen het best over op stervensbegeleiding.
- Vrijwilligers moeten als medewerkers de organisatie mee vorm geven.
- Binnen een vrijwilligerswerking heb je altijd nood aan een groep kernvrijwilligers.
- Een stevig motivatieverhaal is het geheim van een goede vrijwilligerswerking.
- 1 (medewerker) plus 1 (vrijwilliger) is 3.
- Vrijwillig engagement betekent een meerwaarde bovenop het familiale leven en de werkervaring.
- De waarden zijn de zuilen die een beweging dragen. Hoe dikker ze zijn hoe groter de motivatie van de medewerkers.
- ...

Naar 'de grote inspiratiemap van Femma' - 2015